

Milí a milé,

tak se nám konečně v médiích začaly objevovat i dobré zprávy – třeba že v Číně dramaticky klesá množství emisí v ovzduší, že v Benátkách prostých turistů se do čistší vody vracejí delfíni... Doufat v udržitelnost tohoto stavu by ovšem, jak všichni víme, bylo naivní, ostatně přednost teď mají jiné starosti, třeba jak prověřit správné češství. Konečně máme spolehlivý mistr: správný Čech nosí roušku i na hajzl; kdo nerouškuje, jde proti nám. (Jestlipak někdo z vás už píše ten doporučený deník?? Za zajímavý bude tučná výborná.)

Od vás i ode mě se teď ale čekají ještě jiné věci, totiž že budeme pokud možno bezbolestně pokračovat ve vzdělávacím procesu; věřme, že se tím ve svém domácím vězení i trochu rozptýlíme.

Níže najdete **zadání konkrétních úloh pro období zhruba do poloviny dubna**. Písemné vypracování, pokud je uvedeno jako žádoucí, prosím pošlete do tohoto termínu na adresu st@gop.pilsedu.cz. (Ideální by bylo, kdyby je dostali i spolužáci/-žačky.) Přinejmenším některé z vašich textů budou klasifikovány, což jistě chápete. Při plnění úloh využijte možnosti vzájemné komunikace a spolupráce i z hlediska běžné školní výuky nestandardní zdroje informací (rodina, média...) - nejsme na přeboru mužstev nebo jedinců, ale v prostoru důstojného moderního vzdělávání.

Texty potřebné ke splnění úloh po oskenování pošlu – buď přiložené k těmto pokynům, nebo samostatně.

Pro případnou konzultaci použijte tutéž mailovou adresu.

ÚLOHY PRO 6.L

SLOH

1) Dodatek k již probranému učivu POPIS A CHARAKTERISTIKA.

Pozorně si přečtete oskenovaný umělecký text – úvod jednoho z románů (již zemřelého) českého prozaika *Vladimíra Neffa* - a sledujte, jak šikovně autor provazuje a) popis s charakteristikou (přímou i nepřímou) a b) charakteristiku jedince s charakteristikou prostředí, v němž tento jedinec žije a jež spoluvytváří.

Posudte, zda se autor ztotožňuje s tradičním křesťanským názorem na roli utrpení v lidském životě.

(Následující úlohu **provedte písemně** formou miniúvahy v rozsahu min. několika řádek. Snažte se přitom vyhnout přímé citaci.)

Zhodnoťte autorův postoj ke škole a učitelům.

2) Přečtete si stránky v učebnici věnované slohovému/literárnímu útvaru ŽIVOTOPIS a pak několik (2 stránky) oskenovaných uměleckých textů, které lze považovat za ukázky tohoto útvaru.

(Autory dvou textů jsou básníci, zbylé dva napsali vědci – český historik Jan Peisker a rakouský etolog Konrad Lorenz. Tento nesoulad je záměrný: je dobré si uvědomit, že i osoba věnující se dnes tak prestižní, seriózní a „objektivní“ činnosti, jako je vědecký výzkum, může mít smysl pro humor, umělecké nadání a chuť projevit se osobitě a pro čtenáře zábavně!

Všimněte si, jak *Peisker* (asi jen pro povyražení své i čtenářovo) rozvíjí svérázné srážky „úctyhodně“ archaického vyjádření s cynickým humorem; *Prévert* zas redukuje složitý vývoj dějinné osobnosti a událostí s ní spjatých na anekdotickou zkratku – trs jakoby dětsky naivních, a přitom básnický rafinovaných postřehů. *Fried* je nejmáňší, ve svém skvěle stručném souhrnu (který jako by parodoval ono bolševické „Učte se, učte se, učte se“, ovšem

ne tak docela) samozřejmě nemluví jen o výchově školní. V *Lorenzově* textu zmíněný Karl Popper patří k předním evropským filosofům.)

Úkoly tu nezadávám; kdo z vás pocítí chuť dostat tu nejlepší známku, může na některý z textů dobrovolně reagovat.

LITERATURA

Ještě jednou si přečtěte strojopisné poznámky o ROMANTISMU, které už doufám máte, a oskenované pokračování týkající se vývoje u nás od konce 18. do poloviny 19. století (celkem 4 stránky).

(K národnímu obrození, Erbenovi, Máchovi, Havlíčkovi a Němcové se později ještě vrátíme.)

Pak si přečtěte oskenovanou ukázkou z díla maďarského romantika *Sándora Petöfiho*.

(Všimněte si, jak dvě samostatné básně vlastně vytvářejí jakýsi diptych – celek, který má být jako takový vnímán – podobně jako když se sejdou dvě fotbalová mužstva, aby spolu sehrála zápas. Pohled na obě mužstva sama o sobě je také pěkný, ale jejich smyslem je umožnit nám, abychom si užili jejich *střetnutí*.)

Porovnejte *formu* a *obsah* obou básní – to první je budováno na principu shodnosti/podobnosti, druhé na principu opačném – pojmenujte si jej.

(Následující otázky **zodpovězte písemně** v rozsahu min. několika řádek.)

Máte pocit, že autor některému z našich „mužstev“ fandí?

Pakliže ano, kterému a z jakých důvodů?

Za jaké mužstvo byste kopali raději? Proč?

ÚLOHY PRO 3.A

SLOH

Po přečtení zadaného oddílu v učebnici (PUBLICISTIKA) se připravujte k provedení **(pololetní) slohové práce**. Interview už jsme si zkusili, teď bychom se mohli pustit třeba do *reportáže* nebo *fejtonu* (podle individuální slohové zdatnosti). Téma je myslím nasnadě: současná situace v naší zemi. Promýšlejte autorský pohled/postoj: můžete se stylizovat jako novináři objektivizující - přiznaně subjektivní – standardní – alternativní - investigativní – bulvární – pravicoví – levicoví – korespondenti z Marsu apod. (v případě, že zvolíte některou z vyhraněnějších poloh, uveďte to v záhlaví textu, třeba odkazem na médium, do něhož přispíváte); můžete si navzájem radit a inspirovat se, i když konečný text by měl být dílem jedince. Práci v běžném rozsahu byste měli poslat **nejpozději do konce dubna**.

LITERATURA

1) Dodatkem k probrané látce (někteří anarchisticky smýšlející čeští básníci z přelomu 19. a 20. století) si přečtete oskenované ukázky z tvorby *F.Gellnera* (pro bližší informace odkazují na strojopisné poznámky a internet, případně doplňkovou literaturu): 3 básně ze sbírky „Po nás ať přijde potopa“ a 2 z následujících „Radostí života“ (celkem 2 stránky).

Písemně provedte všechny níže uvedené úkoly:

a) (k básním „To je teď...“ a „Perspektiva“:)

- Vyjádřete svými slovy jedinou větou/souvěťím hlavní myšlenku obou básní.
- Postoj autora k životu je postojem příznačným pro jisté období evropských kulturních dějin (které už jsme ve škole probrali). Jmenujte je.
- Jak byste tento postoj zhodnotili s ohledem na situaci, ve které se naše společnost právě nachází? Jak by se k němu asi vyjádřily oficiální authority? (Odpovědi v rozsahu max.10 řádek.)

b) (k básni „Pozdrav rodnému kraji“:)

- V textu jsou konfrontovány dva různé významy pojmu „rodný kraj“, resp. dva možné úhly pohledu na takto označenou skutečnost – jeden v první sloce a druhý ve zbývajících částech textu. Jaké dvě skutečnosti tu stojí proti sobě, přesněji řečeno vzbuzují v autorovi protichůdné pocity?

(Stačí dvouslovná odpověď.)

- V jakém období/uměleckém směru koření autorův postoj k druhé z obou výše zmíněných skutečností?

(Stačí jediný pojem.)

c) (k básni č.XVIII:)

- I v tomto textu autor navazuje na vámi v předchozí úloze (doufám správně) uvedený umělecký směr. V něčem ale jde ostře proti němu – v čem? (Vysvětlete v rozsahu max. 2-3 řádků.)

d) (k básni č.XX:)

- V satirické nadsázce autor vyjadřuje svůj postoj ke konkrétním skutečnostem/hodnotám, v jednom případě vstřícný, v druhém odmítavý. O jaké skutečnosti/hodnoty jde?

(Stačí dvouslovná odpověď.)

- Co autor myslí onou „konfesí“? Vyhledejte si ve slovníku nebo na internetu význam tohoto slova a vyložte jeho význam v kontextu básně.

(Odpověď v rozsahu max. 3 řádků.)

2) Přečtěte si oskenované strojopisné poznámky týkající se obrazu války v literatuře a MODERNÍCH SMĚRŮ v literatuře na začátku 20. století (celkem 5 stran). Zatím bez dalších úloh, v tomto tematickém prostoru se budeme nějaký čas pohybovat.

3) Dobrovolníci mohou v jedné řadě s veterány ze 4.A procítit a promyslet film „Země medu“ (podněty viz ÚLOHY PRO 4.A).

ÚLOHY PRO 4.A

Co máte dělat pro to, abyste z Čj co nejlépe odmaturovali, už nějaký čas víte: číst si knížky a občas mrknout na nějaký ten „didaktický“ test z let minulých. Teď k *podstatnějším* věcem. Mluvnickou látku máme v souladu s ŠVP prakticky uzavřenu (kdo na gymnáziu nezapomněl, co se naučil na základce, je pro život ve společnosti budoucnosti vybaven víc než dostatečně); větší část toho, co zbývá probrat z literatury, pošlu hned, zbytek v rámci příštích úloh.

Samozřejmě bychom měli pamatovat i na praktické procvičování slohové zdatnosti, důležité koneckonců i z hlediska maturitní slohovky – pokusím se to pojmout do konkrétních úloh.

1) Přečtěte si oskenované strojopisné poznámky o ČESKÉ POEZII A PRÓZE PO ROCE 1945 (rozumí se zhruba do r. 1989) – celkem 14 stran.

Nikdo nečeká, že si látku osvojíte v tomhle (nadměrném) rozsahu. Jde o to, abyste měli povšechnou představu o stavu/charakteru společnosti a umění v jednotlivých vývojových obdobích (tvrdá 50. léta - stále více se uvolňující „šedesátky“ - „normalizovaná“ léta 70.-80.), letmo znali pár nejznámějších jmen (v poezii Orten, Blatný, Holan, Seifert, Nezval, Šiktanc, Kainar, Hrabě, Škácel, Reynek, Bondy, Jirous, Diviš; v próze Aškenazy, Škvorecký, Hrabal, Pavel, Kundera, Páral, Vaculík, Lustig...) a uvědomovali si význam pojmů jako socialistický realismus, budovatelský román, normalizace, cenzura a autocenzura, „index“, oficiální, ineditní a exilová literatura, 68 Publishers, samizdat, tvorba „do šuplíku“, městský folk/písničkář, underground/kontrakultura, disident, chartista, pábitel, existencialismus, absurdní drama, odcizení...

2) V souvislosti s 50. lety si přečtěte oskenované úryvky z díla *Jana Hanče* a *Ludvíka Aškenazyho* (celkem 8 stránek).

Jan Hanč patřil k členům Skupiny 42 (doporučuji vyhledat stručnou charakteristiku ve strojopisu, případně skočit na internet), v jistém smyslu pokračovatelům civilistů, o nichž jsme se učili; zůstal ve stínu svých dnes slavnějších – až módních – kamarádů Ivana Blatného (jako básník umělecky hodnotnější, navíc proslulý velmi dojemným životním osudem – doporučuji internet, vážnějším zájemcům Blatného životopis „Básník“ od Martina Reinera) a Jiřího Koláře (ve světě ceněnější jako výtvarný umělec).

Poúnorový totalitní režim Skupinu 42 navzdory zčásti společným východiskům (k nimž ovšem nepatřil vliv existencialismu, pro KSČ jako rudý hadr pro býka) zlikvidoval; Blatný emigroval neprodleně, Kolář posléze, Hanč zůstal coby věčný opozičník, neochotný ke kompromisům jakéhokoli druhu. Zemřel r. 1963.

Pro nás Plzeňáky má J.H. obzvláštní význam – je totiž místním rodákem, jedním z nemnoha, na které můžeme být pyšní. Díky iniciativě primátora Baxy, jeho obdivovatele, tu dokonce máme – u galerie Masné krámy – něco jako jeho památník. To o iniciativě neberte jako frázi, Baxa opravdu projekt delší dobu prosazoval přes odpor několika volských hlav v zastupitelstvu; nakonec si prý vydupaly aspoň kompromis týkající se výtvarného řešení.

Ludvík Aškenazy je podle mého názoru prozaik a básník mimořádný a nedoceněný. Původem Žid z česko-polského pomezí, komunista, během 50. let se postupně vymaňující z role prorežimního publicisty; na vrcholu své tvorby přesvědčivý humanista s darem pochopit a respektovat dětskou duši, osobitým slohem a smyslem pro humor a schopností oslovit širokou čtenářskou obec. Prostě borec. V r. 1968 už neviděl jiné řešení než emigraci – nejdřív do Německa, kde si vzal dceru slavného Heinricha Manna (a tudíž neteř ještě slavnějšího Thomase M.) a psal už jen pohádky pro děti v němčině, a pak do italského Bolzana. Jeho pohřbu v r. 1986 se zúčastnilo jen pár nejbližších, zanedbaný hrobeček se krčí v židovské části městského hřbitova pod velkolepým skalním masívem. V Seznamu titulů k maturitě máte od Aškenazyho jeden z těch, na které je spoleh, „Psí život“.

3) Písemně proveďte obě následující úlohy:

a) Vypracujte **soukromý dopis** buď blízké osobě, nebo samotnému Janu Hančovi („do záhrobí“, z pozice autorova vrstevníka apod.), ve kterém budete reagovat na přečtený Hančův text. Pamatujte přitom, že máte na jednu stranu projevit svoji intelektuální i emocionální hotovost, na stranu druhou pokud možno zachovat spontánní formu, pro soukromý dopis typickou. Rozsah max. 1 stránka.

(Pár podnětů využitelných k vypracování úkolu, případně k dalšímu zamyšlení:)

- Chtěli byste se s autorem textu přátelit nebo s ním žít?

Proč ano/ne?

- Připadá vám autor textu inteligentní - poctivý – konformní - svérázný – pomatený – skromný – upřímný - empatický – sebekritický – trpící komplexy – spokojený se stavem věcí - pochybující – sebestředný – samolibý - misogynický – misantropický – vulgární - introvertní – extrovertní...?

- Co si myslíte o (celoživotním) Hančově přesvědčení, že (nejen literární) umělecká tvorba má být nikoli krásnou zábavnou fikcí, nýbrž vůči moci a čtenářské veřejnosti nepodplatitelným svědectvím, záznamem životní pravdy (= psaním „do sešitku za dvacet haléřů“, t.j. třeba i jen „do šuplíku“)?

b) (Nejpozději do konce dubna:)

Ačkoli Aškenazy-prozaik je podle mě ještě lepší než Aškenazy-básník, pro jejich stručnost jsem vybral ukázky z jeho poezie. V dnešní „pokročilé“ době nepůsobí nijak šokujícím dojmem (nemluvě o tom, že autor tu a tam ještě odevzdává povinnou daň režimu), ale na sklonku 50. let to byla pěkná palba ostrými.

- Vyberte si **jednu** z básniček a své dojmy zpracujte ve **stručném textu** v rozsahu max. 20 řádek. Formu si zvolte sami: úvaha, recenze, příběh, líčení, výčet, monolog, dialog – cokoli.

- Pokuste se vyložit význam gesta **v posledním dvojverší** básně „**Ruce**“. Kdo si nebude jistý, nechť se obrátí na Filipa K., ten jistě poradí, jakým směrem se dát.

4) Pokuste se nějakou schůdnou cestou zhlédnout makedonský film „**Země medu**“ („**Honeyland**“, režie Tamara Kotevska a Ljubomir Stefanov, 2019), který považuji za výjimečný jako etnografický dokument i jako jímavý lidský příběh.

Snažte se zapojit i své blízké – rodinné příslušníky, přátele apod. – do následné debaty; své dojmy mi pak pošlete v podobě **stručného libovolně stylizovaného textu** (max.1,5 stránky).

(Využitelné podněty:)

- Jaká dílčí témata/motivy „Země medu“ (dále jen ZM) předkládá?
- Oslovuje, případně obohacuje ZM diváka spíš na rovině racionální, nebo emocionální?
- Obsahuje ZM nějaké scény zasahující diváka silněji než ostatní? Jaké?
- Může ZM sdělit něco i českým náctiletým?
- Je dobře, že v Čechách už neexistují odlehlá místa, kde lidé žijí na úrovni, jakou ukazuje ZM?
- Jak se v ZM jeví lidské vztahy v daném místě a čase? Jsou lepší/horší než vztahy kolem nás? V čem?
- Dotýká se ZM – třeba okrajově – takzvané genderové problematiky? A problematiky generačních vztahů?
- Proč filmaři do svého dokumentu pojali postavu dalšího včelaře - Husejna? Byla jejich volba náhodná?
- Mají se malí kluci prát, nebo ne?
- Může název ZM obsahovat odkaz k něčemu známému z oblasti kulturní historie? K čemu?

KONEC, zaplaťpánbůh.

Užívejte si, dokud můžete.